

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 83.513 van 18 november 1999

A. 73.662/VIII-1432

In zake : **HEMBERG** Christine,
avenue de la Déportation 32
7190 Ecaussinnes,

tegen :

het Vast Wervingssecretariaat.

Tussenkomen de partijen :

1. **het Brussels Hoofdstedelijk Gewest**, vertegenwoordigd door zijn Regering,
dat woonplaats heeft gekozen bij Mr. Jean BOURTEMBOURG, advocaat,
Zwitserlandstraat 24
1060 Brussel,
2. **PONCELET** Catherine,
Bosstraat 75
1150 Brussel,
3. **DE BOCK** Alain,
Ernest Cambierlaan 155
1030 Brussel.

DE RAAD VAN STATE, VIIIE KAMER,

Gezien het op 20 maart 1997 ingediende verzoekschrift, waarbij Christine HEMBERG de nietigverklaring vordert van "de beslissing d.d. 23 januari 1997 waarbij het Vast Wervingssecretariaat de rangschikking wijzigt van de geslaagden voor het

vergelijkend wervingsexamen voor bestuurssecretarissen (algemene kwalificatie) voor het ministerie en bepaalde instellingen van openbaar nut van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, welke rangschikking was vastgelegd bij de beslissing van 27 november 1996";

Gezien de op 19 juni, 4 en 9 december 1997 ingediende verzoekschriften, waarbij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, vertegenwoordigd door zijn Regering, Catherine PONCELET en Alain DE BOCK vragen als tussenkomende partij te mogen optreden;

Gelet op de beschikkingen van 3 juli en 15 december 1997, waarbij die tussenkomsten worden toegestaan;

Gezien de regelmatig uitgewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag van de heer PAQUET, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 5 maart 1999, waarbij de neerlegging van het dossier en het verslag ter griffie wordt gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan de partijen en gezien de laatste memorie van de verwerende partij;

Gelet op de beschikking van 4 oktober 1999, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 5 november 1999;

Gehoord het verslag van de heer GEUS, kamervoorzitter;

Gehoord de opmerkingen van verzoekster, van de heer DUFOUR, adviseur, die voor de verwerende partij verschijnt, en van Mr. BOURTEMBOURG, advocaat, die voor de eerste tussenkomende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van de heer PAQUET, auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat in het examenreglement van het vergelijkend examen nr. AFB96803, dat door de verwerende partij georganiseerd is met het oog op het aanleggen van een wervingsreserve van bestuurssecretarissen, algemene kwalificatie, voor het ministerie en bepaalde instellingen van openbaar nut van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, staat dat dit examen bestaat uit twee verplichte gedeelten, voor elk waarvan de examinandi met het oog op verdere deelneming geslaagd moeten zijn, en uit een facultatief gedeelte; dat de rangschikking van de geslaagden vastgesteld wordt op basis van de uitslag behaald voor het eerste onderdeel; dat het tweede onderdeel een computergestuurd gedeelte is dat dient ter beoordeling van de basisvaardigheden die voor de functie vereist zijn, namelijk de algemene taalbeheersing, de capaciteit om inlichtingen die men te zien of te horen krijgt efficiënt te verwerken en de communicatieve vaardigheden; dat de examinandi voor elk van beide onderdelen twaalf op de twintig moesten behalen om te slagen; dat verzoekster op 30 juni 1996 heeft deelgenomen aan het eerste examenonderdeel en daarvoor twaalf op de twintig heeft behaald, wat de verwerende partij haar op 28 augustus 1996 heeft meegedeeld; dat zij op 3 oktober 1996 aan het tweede examenonderdeel heeft deelgenomen en daarvoor 12,286 op de 20 heeft behaald, waardoor ze de 139e van de 141 geslaagden is geworden

overeenkomstig de beraadslaging d.d. 7 november 1996 van de examencommissie; dat zij daarvan op 27 november 1996 op de hoogte is gebracht door de verwerende partij; dat de leden van de examencommissie op 9 december 1996 "bijeengekomen in tweede beraadslaging (...) kennis nemen van de technische uitslagen voor het computergestuurd gedeelte en vaststellen dat 170 examinandi geslaagd zijn, 141 op grond van het vereiste minimum, dat 12 op de 20 bedraagt, en 29 examinandi die 11,5 op de 20 hebben behaald, uitslagen die afgerond zijn tot 12 op de 20 op grond van de afrondingsregel die voor dit soort examens geldt"; dat verzoekster op 23 januari 1997 ervan op de hoogte is gebracht dat zij ten gevolge van de tweede beraadslaging definitief als 168e van de 170 geslaagden is gerangschikt;

Overwegende dat verzoekster, attaché op arbeidscontract bij het Waals Agentschap voor de integratie van gehandicapte personen, belang heeft bij haar beroep door de omstandigheid dat de bestreden handeling ertoe leidt dat ze van de 139e naar de 168e plaats onder de geslaagden van het omstreden vergelijkend examen zakt; dat zij door de wijziging van de rangschikking voor het voormelde vergelijkend examen aldus op zijn minst later in aanmerking is gekomen om als bestuurssecretaris op proef in dienst te treden bij het ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest of bij bepaalde instellingen van openbaar nut die onder dat Gewest ressorteren;

Overwegende dat de verwerende partij in haar laatste memorie aanvoert dat de wijziging van de rangschikking van de geslaagden voor het vergelijkend examen niet tot gevolg heeft gehad dat verzoekster geen betrekking kon worden aangeboden; dat verzoekster immers op 13 oktober 1998 en 17 mei 1999 verklaard heeft niet geïnteresseerd te zijn in de dertig betrekkingen die aan haar waren voorgesteld;

Overwegende dat verzoekster er terecht van uit is kunnen gaan dat de aan haar voorgestelde betrekkingen niet aan haar beroepsbekwaamheden of haar verwachtingen beantwoordden; dat de keuze die verzoekster aldus heeft gemaakt weliswaar betwistbaar kan lijken, aangezien die keuze geen verband hield met een benoeming in een welbepaalde betrekking maar op een aanstelling, die van nature voorlopig is; dat dit gegeven echter geen enkele invloed heeft op haar belang bij haar beroep tot nietigverklaring, aangezien zij niet de gelegenheid heeft gehad om haar voorkeur te kennen te geven voor aanstellingen die, met toepassing van het bestreden besluit, voorgesteld zijn aan geslaagden die haar waren voorbijgegaan in de rangschikking voor het vergelijkend examen;

Overwegende dat verzoekster noch tegen de lijst van de geslaagden, die in het Belgisch Staatsblad van 28 maart 1998 is bekendgemaakt, noch tegen de individuele benoemingen van sommige van die geslaagden een beroep tot nietigverklaring heeft ingesteld; dat de omstandigheid dat zij zulks niet heeft gedaan geen gevolgen heeft voor haar belang bij haar beroep, doch alleen voor de reikwijdte van een eventueel vernietigingsarrest; dat een eventuele vernietiging noch voor het geslaagd-zijn van de examinandi die door de tweede beraadslaging van de examencommissie begunstigd zijn, noch voor hun eventuele benoeming gevolgen zou hebben; dat een eventueel vernietigingsarrest de bevoegde overheid er daarentegen toe zou verplichten de vacante betrekkingen eerst voor te stellen aan verzoekster en dan pas aan de examinandi die alleen op basis van de tweede, bij het onderhavige beroep bestreden beraadslaging van de examencommissie als geslaagd worden beschouwd;

Overwegende dat verzoekster inzonderheid drie middelen ontleent aan schending van het examenreglement, van artikel 22 van het koninklijk besluit van 2 oktober

1937 houdende het statuut van het rijkspersoneel, van de artikelen 4, tweede lid, 5, 15, 16, eerste lid, en 18bis, § 4, van het koninklijk besluit van 17 september 1969 betreffende de vergelijkende examens en examens georganiseerd voor de werving en de loopbaan van het rijkspersoneel en van artikel 26, eerste lid, van het besluit van de Vast Wervingssecretaris van 3 november 1994 tot vaststelling van het huishoudelijk reglement betreffende de organisatie van de wervings , loopbaan en taalexamens; dat zij in wezen uiteenzet dat, krachtens de bepalingen waarvan zij de schending aanvoert, bij een computergestuurd examenonderdeel de antwoorden van de examinandi elektronisch opgeslagen en verwerkt worden, zodat de examencommissie het examenreglement niet achteraf mag wijzigen door het minimum om als geslaagd te worden beschouwd vast te leggen op 11,5/20 in plaats van op 12/20 en diezelfde examencommissie de uitslagen voor een computergestuurd examenonderdeel evenmin mag beoordelen, noch sommige ervan mag wijzigen na de elektronische verwerking van de antwoorden, en dat noch een tweede lijst van geslaagden, noch een nieuwe eindrangschikking mochten worden opgemaakt nadat aan de geslaagden kennis was gegeven van hun plaats in de wervingsreserve na het opmaken van het enige proces-verbaal van het vergelijkend examen en van de enige lijst van geslaagden waarin het reglement voorziet;

Overwegende dat de verwerende partij antwoordt dat die middelen neerkomen op één enkele fundamentele vraag, namelijk of zij de rangschikking die was opgesteld in het eerste proces-verbaal dat, na afloop van het tweede examenonderdeel, op 27 november 1996 was opgemaakt terecht heeft gewijzigd; dat zij uiteenzet dat de "af rondingsregel" deel uitmaakt van de soevereine beoordelingsbevoegdheid van de examencommissie en in casu toegepast is omdat het computergestuurde examenonderdeel, de zogeheten "Ariane-test", als mathematisch resultaat heeft dat de examinandi met 11,8 of 11,9 op de 20 worden

afgewezen, en dat zij na vergelijking met andere tests dat soort situaties heeft willen voorkomen; dat zij aanvoert dat de examinandi die bij meerkeuzevragen tussen 11,5 en 12 op de 20 behalen hun cijfer opgetrokken zien tot 12 op de 20 als zij juist antwoorden op drie van de vijf aanvullende vragen die onderaan de vragenlijst staan; dat zij opmerkt dat er bij schriftelijke examens na de verbetering een beraadslaging van de examencommissie plaatsvindt waarbij bepaalde cijfers kunnen worden opgetrokken tot 12 op de 20; dat zij voorts benadrukt dat zulks ook bij mondelinge examens gebeurt, wanneer de anonimiteit van de examinandi is weggefallen; dat zij het billijk acht dat deze mogelijkheid ook is ingevoerd voor de tests van het "Ariane-type", een mogelijkheid die voor zulke tests vroeger niet bestond; dat de verwerende partij toegeeft dat "de vergissing die het V.W.S. ontegensprekelijk heeft begaan erin bestaat dat het nagelaten heeft dat systeem toe te passen en dat pas heeft vastgesteld toen het eerste proces-verbaal al opgemaakt was"; dat zij toegeeft dat sommigen van de eerste geslaagden door die rechtzetting van de uitslagen een aantal plaatsen verloren hebben in de rangschikking, maar betoogt dat "dit nadeel zich ook in alle andere soorten vergelijkende examens voordoet" en dat "dit nadeel in casu getemperd wordt doordat het Brussels Gewest te kennen geeft dat het alle geslaagden van het vergelijkend examen in dienst wil nemen";

Overwegende dat de eerste tussenkomende partij aanvoert dat "het softwareprogramma slechts een middel vormt ter voorbereiding van de beslissing van de examencommissie en een aantal objectieve gegevens oplevert op basis waarvan met kennis van zaken een beslissing kan worden genomen" en dat "het in aanmerking te nemen cijfer door de examencommissie en niet door de computer moet zijn vastgesteld"; dat zij daarop laat volgen dat alleen de examencommissie bevoegd is om de uitslag van het examen te beoordelen en dat "men er niet

van uit mag gaan dat er een verkregen recht bestaat betreffende het behoud van een voorbereidende rangschikking die door een softwareprogramma zonder tussenkomst van de examencommissie is opgesteld";

Overwegende dat de tweede en de derde tussenkomende partij van mening zijn dat de vergissing die de verwerende partij had begaan "kennelijk tot een schending van het gelijkheidsbeginsel leidde, aangezien, bij alle door het V.W.S. georganiseerde wervingsexamens, uitgenomen het onderhavige, de examinandi die ten minste 11,5 op de 20 behaald hebben tot dusver steeds gelijkgeschakeld werden met diegenen die 12 op de 20 hebben behaald, een regel die ook nu nog toegepast wordt"; dat zij van oordeel zijn dat de verwerende partij gelijk had "ertoe te besluiten haar vergissing recht te zetten toen (zij) vastgesteld heeft dat (zij) nagelaten had om op de examenprocedure waarvan verzoekster de uitslag betwist de regel toe te passen naar luid waarvan, na afloop van alle examenonderdelen, de examinandi die ten minste 11,5/20 hebben behaald alsnog als geslaagd kunnen worden beschouwd en toen gebleken is dat, als zij die vergissing niet rechtzette, de examinandi die ten minste 11,5/20 hadden behaald en op wie deze maatregel niet zou zijn toegepast, met een redelijke kans op slagen zouden kunnen aanvoeren dat het beginsel van de gelijkheid en niet-discriminatie geschonden was"; dat zij daarop laten volgen dat van de tweede beraadslaging van de examencommissie kennis is gegeven binnen de termijn waarin de handeling kon worden ingetrokken;

Overwegende, over de drie middelen samen, dat de examencommissie op 7 november 1996 heeft vergaderd en de lijst en de rangschikking van de geslaagden heeft opgemaakt, het proces-verbaal van het vergelijkend examen heeft afgesloten en de geslaagden kennis heeft gegeven van de rangschikking; dat die rangschikking in het geheel niet voorbereidend van aard is; dat geenszins bewezen is

dat die rangschikking onwettig was, zodat die rangschikking niet kon worden ingetrokken; dat de omstandigheid dat een test computergestuurd verloopt noodzakelijkerwijze tot gevolg heeft dat de leden van de examencommissie geen enkele bevoegdheid meer hebben om te oordelen over de juistheid van de gegeven antwoorden en over het cijfer dat de examinandi hebben behaald; dat de toepassing van de "af rondingsregel" op dit soort tests geen deel uitmaakt van de beoordelingsbevoegdheid van de examencommissie maar neerkomt op het als goed aanrekenen van foutieve antwoorden of op het schenden van de in het examenreglement vastgelegde regel houdende het minimum om als geslaagd te kunnen worden beschouwd; dat de bestreden beslissing in beide gevallen strijdig is met de in het middel vermelde bepalingen; dat er geen grond bestaat om van de toepassing van die bepalingen af te zien, aangezien ze het gelijkheidsbeginsel niet schenden; dat het gelijkheidsbeginsel de eenvormige toepassing van eenzelfde regel immers alleen verplicht stelt voor personen die in dezelfde situatie verkeren; dat noch de klassieke schriftelijke examens, noch de mondelinge examens aldus geconcipieerd zijn dat de antwoorden met de computer kunnen worden verwerkt, zodat aan de uitslag van zulke examens alleen een beoordeling door de examencommissie ten grondslag kan liggen; dat de mildheid waarvan de examencommissie eventueel blijk geeft overigens alleen van haar beoordelingsbevoegdheid afhangt en niet het gevolg is van de ondoordachte toepassing van enige "af rondingsregel"; dat, wanneer er een afronding plaatsvindt, die niet automatisch gebeurt, aangezien de examinandi die voor tests met gestandaardiseerde vragenlijst tussen 11,5 en 12 op de 20 hebben behaald hun cijfer alleen tot 12 op de 20 opgetrokken zien wanneer zij een juist antwoord geven op drie van de vijf vragen die onderaan de vragenlijst staan; dat de regel waarin het examenreglement voorziet aldus niet als discriminerend kan worden beschouwd; dat de middelen gegrond zijn;

Overwegende dat de overige middelen van het verzoekschrift niet onderzocht behoeven te worden, aangezien ze niet tot een ruimere nietigverklaring kunnen leiden,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd wordt de op 23 januari 1997 ter kennis van Christine HEMBERG gebrachte beslissing waarbij haar in plaats van de 139e de 168e plaats wordt toegekend in de rangschikking van de geslaagde kandidaten voor het vergelijkend examen nr. AFB96803.

Artikel 2.

De kosten, bepaald op 19.000 frank, komen ten laste van de verwerende partij ten belope van 4.000 frank en ten laste van de tussenkomende partijen ten belope van elk 5.000 frank.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting, op achttien november 1900 negenennegentig door :

de Hr. GEUS,	kamervoorzitter,
Mevr. DAURMONT,	staatsraad,
Mevr. GEHLEN,	staatsraad,
Mevr. HONDERMARCQ,	griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

M.-Cl. HONDERMARCQ.

J.-Cl. GEUS.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.